

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради
закладу дошкільної освіти
протокол № 1 від 28.08.2025 року
Директор закладу дошкільної
освіти № 4 «Сонечко»

_____ Надія ШАТОХІНА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КОНОТОПСЬКОГО ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
(ЯСЛА-САДОК) №4 «СОНЕЧКО»
КОНОТОПСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме закладу дошкільної освіти у 2025-2026 н.р.....	7
Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів дошкільної освіти	9
Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в закладі дошкільної освіти.....	11
3.1. Кадрове забезпечення.....	11
3.2. Середовище в закладі дошкільної освіти.....	13
Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу.....	16
4.1. Пріоритетний напрям роботи закладу, мова навчання, режим роботи...16	
4.2. Мережа груп.....	17
4.3. Форми організації освітнього процесу, види і типи занять.....	17
4.4. Особливості організації освітньо – виховного процесу в спеціальних групах.....	19
4.5. Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності.....	21
4.6. Реалізація варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти, гурткова робота.....	23
4.7. Планування взаємодії з родинами вихованцями.....	24
4.8. Використання інноваційних методик та технологій.....	25
Розділ 5. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.....	28
5.1.Програми, які забезпечують реалізацію інваріативної та варіативної складових змісту дошкільної освіти.....	28
5.2. Використання освітніх програм в освітньому процесі Конотопського закладу дошкільної освіти (ясла-садка) №4 «Сонечко» в 2025/2026н.р.....	28
Розділ 6. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу.....	31
Розділ 7. Портрет випускника.....	32
7.1. Показники компетентності.....	32
7.2. Наступність між дошкільною та початковою освітою.....	34

Вступ

Конотопський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) № 4 «Сонечко» Конотопської міської ради Сумської області - окремо розташована будівля за адресою: вул. Симона Петлюри, 35 місто Конотоп Сумської області, 41600 Заклад дошкільної освіти розташований в типовому 2-х поверховому будинку, функціонує з 1992 року.

Е-mail: sadiksonechko@ukr.net

Сайт закладу : <https://dnz4.osvita-konotop.gov.ua>

Телефон: 8(05447) 3-44-26

Директор: Шатохіна Надія Миколаївна

Вихователь-методист: Луговик Альона Юріївна

Кількість груп всього: 8

- раннього віку – 1;

- дошкільного віку – 3;

- 1 група дітей молодшого віку - від 3 до 4 років
- 1 група дітей середнього віку - від 4 до 5 років;
- 1 група дітей старшого віку - від 5 до 6 років;

- спеціалізованих – 4

- 2 групи інклюзивні (різновікові);
- 2 логопедичні групи.

Режим роботи груп: з 07.30 до 18.00 (10,5 год.)

В закладі дошкільної освіти – 120 дітей. Для 99 дітей організована змішана форма освітнього процесу, на дистанційній формі - 21 дитина, із них. Соціальний стан сімей: всього сімей - 73, з них: малозабезпечених - 0, дитини, з багатодітних сімей - 1, дітей з інвалідністю – 3, дітей позбавлених батьківського піклування – 1, внутрішньопереміщених осіб – 5, діти з особливими освітніми потребами – 23, діти учасників АТО – 21, діти батьків учасників бойових дій - 11.

Кількість працівників усього – 40. Мова навчання – українська.

Кількість педагогічних працівників складає: 19 педагогів, з них 13 вихователів, 1- директор закладу, 1 – вихователь – методист, 1 вчитель – логопед, 1 музичний керівник, 1 інструктор з фізкультури, 1 асистент вихователя,.

Директор: Шатохіна Надія Миколаївна, освіта вища педагогічна. Закінчила Слов'янський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Викладач дошкільної педагогіки і психології, методист по дошкільному вихованню» у 1986 р.

Сумський державний педагогічний університет за спеціальністю «Олігофренопедагог, вчитель дітей з вадами розумового розвитку, логопед, вчитель дітей з порушеннями мовлення» у 2017р, педагогічний стаж 40 років.

Вихователь-методист: Луговик Альона Юріївна освіта вища педагогічна. Закінчила Глухівський національний педагогічний університет ім.

Олександра Довженка за спеціальністю «Дошкільна освіта» у 2018 р., педагогічний стаж 8 років.

Освітня діяльність у закладі дошкільної освіти у 2025/2026 навчальному році буде організована відповідно до:

- Закон України «Про освіту»;
 - Закон України «Про дошкільну освіту»;
 - Закон України «Про охорону дитинства»;
 - Положення про заклад дошкільної освіти;
 - Санітарний регламент закладу дошкільної освіти.
 - Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
 - Про правовий режим воєнного стану (стаття 15 п. 44)
 - Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану
- Діяльність закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану регулюються низкою нормативних документів, зокрема, Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», листом ДСНС України від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти» та листами МОН:
- від 09.09.2022 № 805 «Положення про атестацію педагогічних працівників» оновлене наказом № 1277 від 10.09.2024;
 - від 17.03.2022 №1/3475-22 «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб»;
 - від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
 - від 02.04.2022 №1/3845-22 «Про рекомендації для працівників ЗДО на період дії воєнного стану в Україні»;
 - від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»;
 - від 22.06.2022 № 1/6887-22 «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників»;
- ✓ Державна служба України з надзвичайних ситуацій № 03-1870/162-2 від 14.06.2022 року «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»
- ✓ Про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у закладах освіти у 2024-2025 н.р. (лист МОН України від 22.07.2020 № 1/9-394) https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-6Qn3PRPqSpDreBZkBFwaPO_ZVWwhAkO-FGGutGpmC8/edit#gid=1947501369
- ✓ «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» (лист Міністерства освіти і науки України від 09.12.2019 № 1/9-750)
- ✓ «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб» (лист Міністерства освіти і науки України від 17.03.2022 № 3475-22)

- ✓ «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками» (лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 № 1/9-766)
- ✓ Інструктивно-методичні рекомендації «Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (лист МОН України від 14. 02. 2019 1/11-1491)
- ✓ Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249)
- ✓ Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах (лист від 02.09.2016 № 1/9-454)
- ✓ Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах (лист МОН України від 02.09.2016 № 1/9-456)
- ✓ Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН України від 25.07.2016 № 1/9-396)
- ✓ Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців (лист МОН України від 25.07.2016 № 1/9-396)
- ✓ Про розроблення програм для дошкільної освіти (лист МОН України від 28.02.2013 № 1/9- 152)
- ✓ Щодо вирішення окремих питань діяльності керівників гуртків дошкільних навчальних закладів (лист МОН України від 18.09.2014 № 1/9-473)
- ✓ Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період (лист МОН України від 16.03.2012 №1/9-198)
- ✓ Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період (лист МОН України від 28.05.2012 № 1/9-413)
- ✓ «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (лист МОН України від від 14.02.2019 №1/11-1491), власного статуту та інших нормативно-правових документів в сфері освіти
- ✓ «Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти» (лист МОН від 12.12.2019 №1/9-765)
- ✓ Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, наказ МОН України від 19.12.2017 р. № 1633

Організація роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби здійснюється в закладі на основі документів:

1. Законодавчі акти України:

- Закон України «Про освіту» (стаття 19): гарантує право на освіту для осіб з ООП.
- Закон України «Про дошкільну освіту» (стаття 12): визначає умови здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими потребами.
- Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».
- Закон України «Про охорону дитинства».

2. Постанови та нормативні документи Кабінету Міністрів України

- Постанова КМУ № 872 від 15.08.2011 року
«Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» — регламентує діяльність ІРЦ, які здійснюють комплексну оцінку розвитку дитини з ООП.
- Постанова КМУ № 88 від 21.02.2018 року
«Про організацію інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти» — встановлює порядок створення інклюзивних груп, надання психолого-педагогічної підтримки тощо.

3. Накази МОН України

- Наказ МОН № 1041 від 23.07.2018 року
«Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу» — визначає порядок організації та діяльності команди супроводу дитини з ООП у ЗДО.
- Наказ МОН № 609 від 19.05.2020 року
«Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти».
- Наказ МОН № 831 від 11.08.2022 року
«Про організацію освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами» — деталізує адаптацію програм, індивідуальний підхід, ведення ІПР (індивідуальної програми розвитку).

4. Внутрішні документи закладу

- Статут ЗДО
- Положення про інклюзивну групу / групу для дітей з ООП.
- Індивідуальна програма розвитку (ІПР) для кожної дитини з ООП.
- Плани роботи команди психолого-педагогічного супроводу.
- Освітня програма ЗДО, адаптована до потреб дітей з ООП.

5. Документи від ІРЦ

- Висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну оцінку розвитку дитини, на підставі якого формується ІПР та визначається форма організації навчання.

Розділ 1. Проблема та завдання, над яким працюватиме заклад дошкільної освіти у 2025-2026 навчальний рік

Заклад дошкільної освіти — це установа освіти, що забезпечує всебічний розвиток, виховання, навчання, догляд, оздоровлення та соціалізацію дітей від народження до шести (семи) років, а також підготовку їх до здобуття початкової освіти.

Освітній процес у закладі дошкільної освіти здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) затверджений наказом МОНУ №33 від 12.01.2021р., чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Цілі і завдання Освітньої програми закладу дошкільної освіти (ясел-садка) № 4 «Сонечко» визначаються відповідно до його Статуту.

Метою освітньої програми закладу дошкільної освіти є забезпечення цілісного, гармонійного та різнобічного розвитку дитини дошкільного віку, формування у неї життєво необхідних компетентностей, які відповідають віковим можливостям, потребам та інтересам дитини, а також сприяють її фізичному, пізнавальному, мовленнєвому, емоційно-ціннісному, соціальному та творчому розвитку.

Основні завдання які поставлені на 2025-2026 згідно річного плану:

- I. Продовжувати роботу з формування еколого - валеологічного світогляду дошкільників. Розширити уявлення дітей про взаємозв'язок людини з природою, виховувати дбайливе ставлення до навколишнього середовища. Використовувати нові підходи для формування у дітей навичок нагромадження, систематизації, використання екологічних знань шляхом упровадження інноваційних методик і технологій. Розробити розділ до парціальної програми з еколого – валеологічного виховання дітей дошкільного віку «Сонячна стежина».
- II. Створити умови для ефективної тристоронньої взаємодії «педагоги – батьки – діти» з метою гармонійного, успішного розвитку дитини. Продовжувати урізноманітнювати та впроваджувати нові сучасні форми і методи співпраці з родинами вихованців, які сприятимуть формуванню активної батьківської позиції для досягнення позитивних результатів у питаннях всебічного розвитку дітей дошкільного віку Підвищувати довіру та партнерство між закладом дошкільної освіти і сім'єю через прозорість освітнього процесу через контент веб-сайту, відкритої груп в соціальній мережі Facebook.
- III. Формування особистості педагога, здатного до фасилітативної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу. Створення умов для «горизонтальної» і

«вертикальної» кар'єри педагога. Сприяти професійному зростанню педагогів, розвитку їхніх комунікативних та творчих навичок.

IV. Забезпечення цілісного розвитку дитини, як особистості, через реалізацію вимог Базового компонента дошкільної освіти, освітніх програм, щодо збереження, зміцнення, охорону фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я позитивного самопочуття та рівноваги. Створювати безпечний життєвий простір та безпечні умови перебування дітей, забезпечуючи психологічну безпеку, емоційне благополуччя усіх учасників освітнього процесу.

Шляхи реалізації завдань:

- Використання інноваційних технологій;
- Взаємодія з родинами вихованців;
- Створення безпечного розвивального середовища в умовах сьогодення;
- Особистісно-орієнтований підхід до кожного вихованця;
- Блочно-тематичне планування освітнього процесу;
- Формування позиції сучасного педагога;
- Здійснення моніторингу якості надання освітніх послуг.

На літній період 2026 року

Мета: оздоровлення дитячого організму та забезпечення позитивного емоційного стану дітей в літній період зусиллями працівників закладу і батьків вихованців

Завдання:

1. Забезпечити ефективне проведення оздоровчих заходів, спрямованих на зміцнення фізичного здоров'я дітей, з урахуванням вікових особливостей, індивідуальних потреб та умов воєнного стану (у разі наявності).
2. Організувати щоденне перебування дітей на свіжому повітрі, з активним використанням природного середовища для рухової активності, ігор, спостережень та пізнавальної діяльності.
3. Оптимізувати руховий режим: впроваджувати фізкультурні хвилинки, ранкову гімнастику, ігри-естафети, спортивні розваги, пішохідні прогулянки з елементами туризму.
4. Сприяти розвитку самостійності, трудових і соціальних навичок у дітей через участь у спільній праці, самообслуговуванні, догляді за рослинами, благоустрої території.

Шляхи реалізації завдань:

- оптимізації рухового режиму;
- розширення та поповнення розвивального середовища закладу дошкільної освіти відповідно до вимог безпеки;
- використання ігор з піском та водою;
- самостійна ігрова та художня діяльність дітей;
- просвіта батьків з питань оздоровлення і розвитку дітей;
- організація безпеки та дозвілля дітей в пристосованому укритті.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів дошкільної освіти

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Здобувачі освіти мають право на:

- розвиток, навчання та виховання;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів розвитку;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- безпечні та нешкідливі умови перебування в закладі;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів розвитку, передбачених стандартом освіти - Базовим компонентом дошкільної освіти України;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку.

Держава надає батькам здобувачів освіти допомогу у виконанні ними своїх обов'язків, захищає права сім'ї.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань, а суб'єкти освітньої діяльності мають враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації

освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси інших учасників освітнього процесу.

Інші права та обов'язки батьків здобувачів освіти можуть встановлюватися законодавством, установчими документами закладу освіти і договором про надання освітніх послуг (за наявності).

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається на рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб, визначені в індивідуальній програмі розвитку.

Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну.

Навчання та виховання осіб з особливими освітніми потребами, зокрема тими, що спричинені порушенням розвитку та інвалідністю, у закладах дошкільної, позашкільної та середньої освіти здійснюються за рахунок коштів освітніх субвенцій, державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі з урахуванням потреб дитини, визначених в індивідуальній програмі розвитку.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, переведення з одного типу закладу до іншого та відрахування таких осіб здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Категорії осіб з особливими освітніми потребами визначаються актами Кабінету Міністрів України.

Залучення здобувачів дошкільної освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

/Згідно з Законом України «Про освіту», що набрав чинності 28.09.2017 /

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти в закладі дошкільної освіти

3.1. Кадрове забезпечення

Керуючись Законом України «Про дошкільну освіту», адміністрація закладу дошкільної освіти приймає на роботу тільки педагогів, які мають відповідну повну вищу та неповну вищу педагогічну освіту. Заклад повністю укомплектований педагогічними кадрами та обслуговуючим персоналом.

Підбір і розстановка педагогічних кадрів має велике значення як у роботі з дітьми так і в роботі колективу в цілому. При комплектації груп педагогічними працівниками намагаємось враховувати психологічну сумісність педагогів, рівень їх професіоналізму, досвід роботи, ділові якості.

Педагогічні кадри за віковими групами закріплюються наказом по дошкільному навчальному закладу на початку року. Адміністрація закладу дошкільної освіти диференційовано підходить до вихователя-початківця і до досвідченого педагога, створюючи усі умови для розкриття їх творчого потенціалу. В цілому робота колективу закладу відмічається стабільністю та позитивною результативністю.

Специфічна особливість педагогічного колективу закладу дошкільної освіти полягає в єдності майстерності висококваліфікованих вихователів і перспективних молодих спеціалістів, об'єднанні зусиль педагогічного та обслуговуючого персоналу в розвитку дитини.

У кадровій політиці адміністрація закладу дошкільної освіти керується основними тенденціями роботи з кадрами та нормативно-правовими документами з цього питання. Аналіз штатного розкладу, наказів із кадрових питань, матеріалів атестації, особових справ, документів про освіту та кваліфікацію свідчить, що педагогічні працівники в цілому відповідають вимогам до займаних посад.

Для кожного педагогічного працівника чітко визначені функціональні обов'язки та посадові інструкції, які розроблені відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик.

Реалізацію змісту освітньої програми здійснює команда кваліфікованих педагогів.

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, літній оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня.

Під час підготовки до нового навчального року у закладі дошкільної освіти проведено тренування з учасниками освітнього процесу щодо опрацювання алгоритму дій у разі оголошення сигналу повітряної тривоги або іншої надзвичайної ситуації та серію тематичних занять щодо збереження життя та здоров'я й надання домедичної допомоги.

У закладі працює 40 працівники, з них 19 педагогів, в тому числі директор, вихователь-методист, вчитель – логопед, музичний керівник, два асистенти вихователя, інструктор з фізкультури.

ЯКІСНИЙ СКЛАД ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ СТАНОМ НА 02.09.2024 року

Назва посади	Усього працівників за посадою	Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст	Без кваліфікаційної категорії
Вихователь	12	-	3	9		
Вихователь-методист	1			1		
Музичний керівник	1	1				
Інструктор з фізкультури	1	1				
Практичний психолог						
Вчитель - логопед	1		1			
Директор	1					
Асистент вихователя	2				1	1
Усього	19	2	4	10	1	1

Реєстр фахівців закладу дошкільної освіти №4 «Сонечко», які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги в 2025/2026 навчальному році

№	ПІБ, посада, група,	Спеціальність	Кваліфікація	Серія, номер та дата видачі диплома про вищу освіту	Найменування закладу вищої освіти, що видав диплом
1	Шатохіна Надія Миколаївна (логопедична група)	«Корекційна освіта»	Олігофренопедагог, вчитель дітей з вадами розумового розвитку, логопед, вчитель дітей з порушеннями мовлення	С17 № 045583 30.06.2017	Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка
2	Білокур Анна Вікторівна (логопедична група, інклюзивна група)	«Корекційна освіта»	Олігофренопедагог, вчитель дітей з вадами розумового розвитку, логопед, вчитель дітей з порушеннями мовлення	С17 № 045584 30.06.2017	Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

3.2. Середовище закладу дошкільної освіти

Розвивальне середовище – це сукупність умов, які забезпечують різнобічний розвиток дітей; це система матеріальних об'єктів їхньої діяльності. Створення в закладі дошкільної освіти повноцінного розвивального середовища та забезпечення відповідної позиції вихователя в організації діяльності дітей – провідний засіб реалізації завдань сучасного реформування освіти. Адже правильно організоване розвивальне середовище сприяє соціалізації дитини, впливає на всі аспекти її розвитку.

Однією з основних умов створення в закладах дошкільної освіти розвивального довкілля для дітей дошкільного віку є опора на особистісно орієнтовану модель взаємодії між педагогом і дітьми. Це означає, що пріоритетною метою виховання є формування гармонійної та всебічно розвиненої особистості. Завдання педагога полягає у забезпеченні інтересів дитини у задоволенні її природних нахилів і потреб. Дорослий у своїй педагогічній діяльності керується положенням: «Не поруч, не над, а разом».

Обов'язковою умовою забезпечення ефективного розвитку дитини є створення розвивального середовища в єдності всіх його складників, а саме: природного; предметно-ігрового; соціального; власного «Я» дитини, тобто організоване відповідно до програми розвитку дитини дошкільного віку.

Для створення оптимального розвивального простору підібрано різне обладнання (ігрове, навчальне, спортивне тощо), продумано його оптимальне розміщення та визначено кількість. Важливо пам'ятати, що розвивальний простір створюють не для зручності педагога, а для того, щоб дитина могла вільно, відповідно до своїх смаків і настрою, обирати той чи інший осередок. Не треба піклуватися лише про кількісне наповнення групової кімнати ігровими атрибутами і при цьому забувати про те, що їх достатня кількість не завжди забезпечує повноцінний розвиток дітей.

В освітньому процесі ми використовуємо дидактичні, настільно-друковані ігри, різні види театрів, шашки, шахи, залучати дітей до малювання та поробок з паперу, природного матеріалу тощо.

Особливу увагу зосереджено на педагогічній діяльності тих груп, до яких зараховано дітей зі статусом внутрішньо переміщених осіб. Адже ці вихованці потребують окремого психолого-педагогічного супроводу у процесі адаптації до нових умов, тож педагогічним працівникам потрібно:

- спостерігати за такими дітьми;
- враховувати в освітній роботі інформацію щодо їхнього психічного стану;
- впроваджувати види діяльності, які сприятимуть емоційній підтримці дітей та налагодженню комунікації з ними;
- використовувати індивідуальний підхід у роботі з вихованцями;
- залучати їх до колективної творчої діяльності.

Освітнє середовище має бути не лише безпечним, а й інформативним, цікавим, змістовним, стимулювати когнітивний, емоційно-ціннісний та діяльнісно-поведінковий розвиток дітей. Сучасний універсальний дизайн

орієнтований на особистісний розвиток дитини задля реалізації її індивідуальної освітньої траєкторії та включає зонування групового простору на гамірні та тихі зони, облаштування в ньому осередків за інтересами. У вікових групах достатньо простору для організації різних видів діяльності та вільної гри.

Заклад дошкільної освіти № 4 «Сонечко» має:

- музичну залу;
- спортивну залу;
- кабінет практичного психолога;
- медичний комплекс з ізолятором;
- методичний кабінет;
- кабінети директора, завідувача господарства, кастелянки;
- харчоблок;
- пральну кімнату;
- комору та льох;
- пристосовані логопедичні кабінети;
- виставкову залу;
- залу засідань;
- кімнату Безпеки;
- музей іграшки;
- картинну галерею;
- кімнату з народознавства Світлицю;
- кімнату громадянського виховання;
- ресурсну кімнату;
- групові приміщення;
- ігрові та спортивний майданчики;
- метеорологічний майданчик;
- дослідні ділянки
- найпростіше укриття для евакуації дітей та працівників

У спортивній залі (площа 88,4 м кв.) створені належні умови для здійснення фізичного виховання дітей, атрибути та обладнання підібрані згідно віку дошкільників. Зала оснащена піаніно та музичним центром. Усі заняття проводяться під музичний супровід. Інтер'єр спортивної зали оформлений відповідно до завдань естетичного виховання та сучасних вимог. Вдало підібрано кольорову гаму, характер освітлення зали. Комплектування відповідним обладнанням та інвентарем відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та вимогам техніки безпеки.

Музична зала (площа 77,2 кв.м.) в якій організовуються музичні, свята, розваги, дозвілля.

У склад групових приміщень входять: ігрова кімната, роздягальня, спальня, кімната для умивання, туалет. Інтер'єр кожної вікової групи відповідає її профілю, відрізняється своїм стилем. Групові кімнати устатковані необхідними дитячими меблями, м'яким інвентарем, які відповідають санітарно-гігієнічним, естетичним вимогам. У роздягальнях вікових груп розміщені фотостенди, інформаційні куточки для батьків, виставки дитячих робіт, поради психолога, вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога.

В усіх вікових групах у наявності є сучасні яскраві іграшки та ігрові посібники, які відповідають віковим особливостям дітей. Вони достатньо зручно розміщені в різноманітних ігрових осередках, що створює сприятливу атмосферу для розвитку особистості дошкільника, його творчих здібностей тощо.

Заклад дошкільної освіти має в наявності технічні засоби навчання: 2 телевізори, 2 комп'ютери, 2 ноутбуки, 3 принтери, 2 музичних центри, інтерактивну дошку, 2 проектори, підключення до мережі Інтернет.

Педагоги закладу постійно спрямовують свої зусилля на створення сприятливих умов для розгортання дошкільниками свого буття, заохочують творчу активність дітей у специфічних для дошкільного віку видах діяльності: сюжетно-рольовій грі, продуктивній діяльності, спілкуванні з дорослими та однолітками.

Слід відмітити, що в закладі дошкільної освіти функціонують 2 пристосованих логопедичних кабінети (логопедична група «Лілея», «Вітамінки»), які забезпечені необхідним обладнанням, навчально-дидактичними матеріалами та посібниками.

У логопедичних групах функціонують логопедичні куточки, де педагоги розмістили дидактичні ігри та завдання, спрямовані на формування чіткої звуковимови та правильного граматичного мовлення, постановки звуків та їх автоматизації, диференціації звуків, ігрові посібники для розвитку дрібної моторики рук тощо.

Для організації роботи з вихованцями з ООП інклюзивної групи «Промінчик» облаштовано групу, функціонує ресурсна кімната.

Створюється єдиний корекційно-навчальний простір для розвитку у дітей емоційного, мовного, ігрового спілкування, стимуляцію зорового, слухового, кінестетичного сприйняття, формуванню просторові і часові уявлення, корекції їх мовленнєвих порушень. Педагоги цих груп впроваджують комплекс психолого-педагогічних, корекційних впливів, спрямованих на розвиток психічних процесів і мовленнєвих функцій дитини,

гармонізацію розвитку особистісних властивостей, виправлення в дітей недоліків у мовленнєвому розвитку.

Територію закладу прикрашають яскраві квітники, рабатки, клумби, штучне озерце, фонтан, лавандова поляна, розарій калиновий гай, бузова та березова алеї, тематичні куточки з декораціями: куточок лісу, екологічна стежка, етнографічний куточок в народознавчому стилі, фруктовий сад та інші затишні куточки нашого садочка. Силами педагогів, батьків та вихованців створені дослідні ділянки, де вихователі намагаються забезпечити всі необхідні умови для проведення практичної, експериментальної діяльності дітей, їх екологічного виховання. Кожна вікова група має ігровий майданчик з квітучими квітниками для проведення прогулянок з дітьми. На майданчиках розташовані альтанки, столи та лави для дошкільників, різноманітні спортивні та ігрові споруди, нетрадиційне ігрове обладнання для забезпечення рухової активності дітей протягом дня. Окремо розташований спортивний майданчик - площа 200 м кв. для занять з фізкультури, який має смугу перешкод, яму з піском, доріжку здоров'я.

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу

4.1 Пріоритетний напрям роботи закладу, мова навчання, режим роботи

Пріоритетними напрямами роботи закладу дошкільної освіти №4 «Сонечко» є:

1. Створення безпечного, емоційно комфортного та розвивального освітнього середовища для всебічного розвитку дошкільників, формування життєвих компетентностей, зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей в умовах воєнного стану.
2. Еколого-валеологічний напрям освітньої роботи.
Розвивати екологічну компетентність дошкільників шляхом активізації розумово-пізнавальної та пошуково-дослідницької діяльності.
3. Фізкультурно-оздоровчий напрямок освітньої роботи.
Збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини, охорона життя і здоров'я дітей, оновлення та удосконалення форм, змісту, методів фізкультурно-оздоровчої роботи і шляхів формування у дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я.
4. Залучення батьківської громади до освітнього процесу, просвітницька робота з родинами щодо безпеки, здоров'я, виховання дітей.

Мова навчання в закладі: українська

Тривалість навчального року, режим роботи.

Навчальний рік у закладі розпочинається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року: оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня.

Режим роботи: з 07.30 до 18.00 (10,5 годинний режим роботи).

4.2. Мережа груп

Мережа груп, у тому числі наявність груп: спеціальних, інклюзивної.

Конотопський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №4 «Сонечко» Конотопської міської ради Сумської області комбінованого типу в своєму складі має 8 вікових груп, з них:

КІЛЬКІСТЬ ГРУП	ВІК ДІТЕЙ (специфіка групи)	НАЗВА ГРУПИ
1	для дітей раннього віку 3-го року життя	«Їжачок»
1	для дітей молодшого дошкільного віку 4 –го року життя	«Зоряна»
1	для дітей середнього дошкільного віку 5-го року життя	«Ягідка»
1	для дітей старшого дошкільного віку 6-го року життя	« Соняшник»
1	інклюзивна різновікова група дітей дошкільного віку 4-5-го року життя	«Веселка»
1	інклюзивна різновікова група дітей дошкільного віку 5-6-го року життя	«Промінчик»
2	для дітей з функціональними мовленнєвими труднощами 5-го - 6-го року життя.	«Лілея», «Вітамінки»

4.3. Форми організації освітнього процесу, види та типи занять

Завдання змістовних ліній Базового компонента дошкільної освіти реалізується через різні форми організації життєдіяльності дошкільників. Освітня діяльність у закладі здійснюється відповідно до плану роботи на навчальний рік та оздоровчий період. Організований тип діяльності в закладі включає такі форми освітньої роботи з дітьми:

- ❖ **організовану ігрову діяльність (провідну упродовж дошкільного періоду)** - шляхом проведення дидактичних, рухливих, конструкторсько-будівельних ігор, драматизацій з використанням інноваційних технологій;
- ❖ **організовану навчально-пізнавальну діяльність** – через заняття різних форм організації, а також гурткову, індивідуальну роботу, спостереження та екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, тощо;
- ❖ **організовану трудову діяльність.** З метою розв'язання поставлених освітніх завдань педагоги закладу дошкільної освіти планомірно залучають дітей до різних видів праці:

- самообслуговування;
- господарсько-побутової праці;
- праці в природі;
- ручної (художньої) праці.

- ❖ **організовану художню діяльність** – через образотворчі, музичні, літературні заняття та з художньої праці, розваги, свята, гуртки художньо-естетичного циклу, індивідуальну роботу та ін.;
- ❖ **організовану комунікативно-мовленнєву діяльність** – за допомогою спеціальних мовленнєвих занять, бесід, розмов на особистісні та спільні теми, створення й розв’язання певних ситуацій спілкування, індивідуальної роботи у повсякденні, цілеспрямованого залучення дітей до спілкування під час всіх форм організації життєдіяльності, надання корекційно-розвиткових занять;
- ❖ **організовану рухову діяльність** – шляхом залучення до участі у заняттях з фізичної культури, музики, хореографічних гуртків, різних форм організації дитячої праці, рухливих ігор у повсякденному житті, фізкультурних свят, розваг, походів, ранкової і гімнастики після денного сну, фізкультурних хвилинок, пауз та ін.

Організована освітня діяльність у закладі дошкільної освіти не обмежується самими заняттями як найбільш відомою і популярною організаційною формою.

Основними її формами є:

- ❖ заняття різних видів (комбіновані, ігрові та сюжетно-ігрові, інтегровані, домінантні, бінарні, міні-заняття) та способу організації (фронтальні, під групові, індивідуально-підгрупові, індивідуальні);
- ❖ гурткова робота;
- ❖ організовані дидактичні ігри у повсякденному житті;
- ❖ екскурсії у природне і соціальне довкілля,
- ❖ спостереження у повсякденні;
- ❖ елементарні дослід, пошукові ситуації у повсякденному бутті та ін.

Самостійна, вільна діяльність – це специфічна форма організації життєдіяльності дітей, яка розгортається у час, вільний від організованих форм освітньої роботи (в ранкові та вечірні години, на прогулянках, в інші періоди дозвілля), як правило з ініціативи та за бажанням малюків: діти самі визначають цілі, завдання, засоби і план втілення задуму, самостійно контролюють, аналізують і оцінюють його виконання. За типом самостійної, вільної діяльності можуть розгортатися різні види специфічної дитячої

діяльності: ігрова, пізнавальна, трудова, художня (образотворча, музична, музично-ритмічна, театралізована, художньо-мовленнєва), комунікативно-мовленнєва, рухова тощо.

4.4. Особливості організації освітнього процесу в спеціальних групах

Особливості організації освітнього процесу групи для дітей з

функціональними мовленнєвими труднощами

***Завдання логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку, що мають
недоліки мовленнєвого розвитку:***

- Розвиток рухливості органів артикуляційного апарату.
- Розвиток фонематичних процесів.
- Розвиток дрібної моторики.
- Усунення вад звуковимови.
- Збагачення словникового запасу.
- Удосконалення граматичної сторони мовлення.
- Підготовка до навчання грамоти.

Форми роботи:

- Фронтальні логопедичні заняття.
- Індивідуальні логопедичні заняття.
- Групова та індивідуальна робота з дітьми

Протягом року педагоги працюють над реалізацією таких завдань:

1. Створення відповідного безпечного розвивального середовища, позитивного клімату в дитячому колективі.
2. Реалізація потенційних можливостей розвитку дитини, урахування її індивідуальних особливостей, задоволення індивідуальних потреб, підготовка до незалежного життя в суспільстві.
3. Забезпечення командного підходу, надання системи спеціальних освітніх і фахових послуг:
 - учителем-логопедом;
 - практичним психологом;
 - інструктором з фізкультури;
 - музичним керівником;
 - вихователями;
 - медичним персоналом.
4. Проведення обстеження дитини спеціалістами, розробка гнучкого розкладу занять з урахуванням індивідуальних особливостей дитини.
5. Навчання дітей за Програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю.

6. Формування компенсаційних способів діяльності, як важливої передумови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання в основній школі, розвиток самостійності та життєво важливих компетенцій, що потребують корекції розумового розвитку.

7. Організація ефективної взаємодії педагогів, батьків, спеціалістів, створення сімейної атмосфери в групі.

Особливості організації освітнього процесу інклюзивної групи

Умови якісної інклюзивної освіти дітей з ооп:

- ✓ визначення особливих освітніх потреб дитини;
- ✓ створення інклюзивного безпечного освітнього простору;
- ✓ психолого-педагогічний супровід дитини під час усього періоду навчання;
- ✓ обов'язкова участь батьків в освітньому процесі;
- ✓ надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг;
- ✓ забезпечення дітей спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку;
- ✓ підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

У закладі створено команду психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами інклюзивної групи у складі:

- директора Шатохіної Надії;
- вихователя-методиста Луговик Альони;
- сестри медичної старшої Затули Наталії;
- вчителя-логопеда Білокур Анни;
- практичного психолога ;
- асистента вихователя Галян Катерини;
- асистента вихователя Молявко Оксани;
- вихователів групи.

Відповідно до висновків Інклюзивно-ресурсного центру, результатів психолого-педагогічного вивчення кожного вихованця командою супроводу складаються індивідуальні програми розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами, які погоджуються батьками та затверджуються керівником закладу дошкільної освіти. Також члени команди супроводу визначають способи адаптації (модифікації) освітнього середовища відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку кожного вихованця.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги надають дитині з ООП під час індивідуальних і групових занять. Ці заняття проводять штатні працівники закладу дошкільної освіти: практичний психолог, вчитель-

дефектолог, вчитель-логопед, які працюють на підставі цивільно-правових договорів. В інклюзивній групі вихователь організовує освітній процес із усіма дітьми. Вихователі інклюзивної групи працюють над реалізацією завдань освітньої програми для дітей від 2-х до 7-ми років «Дитина». Асистент вихователя допомагає вихователю організовувати освітній процес у групі, допомагає дітям з ООП концентрувати увагу, сприяє формуванню в них саморегуляції та самоконтролю тощо.

Двічі на рік на засіданні психолого-педагогічного консилиуму розглядаються питання щодо супроводу дітей з особливими освітніми потребами, всіма партнерами супроводу розробляється спільний план щодо здійснення індивідуальної корекційно-розвивальної роботи з кожною дитиною. Індивідуальна програму розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами переглядається тричі на рік.

4.5.Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності

Зміст освітнього процесу в закладі у 2025/2026 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової відповідає вимогам наказу. У освітньому процесі використовуються такі форми організації навчально-пізнавальної діяльності дітей: інтегровані, комплексні, індивідуальні, індивідуально-групові, групові заняття, а також міні-заняття упродовж дня, гуртки за інтересами.

Для дітей віком від 1 до 3 років проводяться заняття тривалістю до 10 хвилин.

Тривалість одного заняття:

у молодшій групі - не більше 15 хвилин;

у середній - 20 хвилин;

у старшій - 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій - трьох організованих занять. У різновікових групах тривалість занять необхідно диференціювати, орієнтуючись на вік кожної дитини.

У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, педагоги проводять фізкультурні хвилини.

Тривалість перерв між заняттями має становити не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводять переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Їх поєднують та чергують із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Значному скороченню організованих форм освітньої діяльності (занять) сприяє блочно-тематична організація освітнього процесу на засадах інтеграції, яка істотно знижує навантаження на дітей. При цьому тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах), проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й музичного виховання. Тобто щодня педагог має можливість проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня. При цьому тривалість статичного навантаження у положенні сидючи на одне заняття не повинна перевищувати для дітей молодших груп - 15 хвилин, середніх - 20 хвилин, старших - 25 хвилин.

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами			
	I молодша (від 2 до 3 років)	II	Середня (від 4 до 5 років)	Старша (від 5 до 6 років)
		молодша (від 3 до 4 років)		
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	2
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність:				
Образотворча діяльність	2	2	2	2
Музична діяльність	2	2	2	2
Літературна діяльність	1	1	1	1
Сенсорний розвиток	1	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	2	2	3
Здоров'я та фізичний розвиток	2	2	2	2
Загальна кількість занять на тиждень	12	13	13	16
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	1,2	1,95	2,6	4

4.6. Реалізація варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти, гурткова робота.

В закладі дошкільної освіти № 4 відповідно до Базового компонента дошкільної освіти надаються додаткові безкоштовні освітні послуги організовані у формі гурткової діяльності. Всі гуртки об'єднані одною метою: створення умов для розвитку здібностей дітей з урахуванням вікових особливостей відповідно вимог таких документів:

- Закон України «Про дошкільну освіту»
- Положення про дошкільний навчальний заклад, затверджене, постановою кабінету Міністрів України
- Порядок надання платних послуг, державними навчальними закладами, затверджений наказом Міністерства освіти України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України від 27 жовтня 1997 р. №383/239/131, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 грудня 1997 р. за №596/2400;

Педагоги оформлюють всю відповідну документацію з організації гурткової діяльності згідно Примірної інструкції з діловодства в дошкільних навчальних закладах.

У закладі дошкільної освіти здійснюється профільне спрямування гуртків:

- 1) Інтелектуально-пізнавального спрямування
- 2) Художньо-естетичного спрямування
- 3) Патріотично-народознавчого спрямування
- 4) Фізкультурно-оздоровчого спрямування

Інтелектуально-пізнавального напрямку:		
1	- «Маленькі дослідники» пошуково-дослідницька діяльність	Керівник Романенко О.М.
2	-«Граїлик - розвивайлик»	Керівник Поливко Л.Б.
3	-«Збережемо планету разом»	Керівник Руденко Н.Л.
4	-«Легоцеглинка»	Керівник Сокольник Ю.С.
5	-«Піктограїлик» (за методикою піктограм)	Керівник Панюта О.М.
6	-«Світ іграшок»	Керівник Резнік Л.О.
7	-«Юні рятувальники» безпека життєдіяльності дітей	Керівник Борбат І.О.
Художньо-естетичного напрямку:		
8	- “Казковий вернісаж” акторська майстерність	Керівник Скрябіна О.В.
9	- “Домісолька” вокальний	Керівник Скрябіна О.В.
10	-«Екологія»	Керівник Горлач О.І.
11	- «Маленькі книголюби»	Керівник Градун І.В.
12	- «Умілі рученята»	Керівник Салогуб О.В.
Патріотично-народознавчого напрямку:		
13	- «Оберіг» народознавство	Керівник Наливайко Н.Б.
14	Національно – патріотичне виховання	Керівник Луговик А.Ю.
Фізкультурно-оздоровчого напрямку:		
15	-«Малютко-здоров'ятко» валеологічного виховання	Керівник: Лебідь Н.І.

Робота в гуртках за інтересами дітей є самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість. Заняття в гуртках за інтересами переважно планується в другій половині дня. Тривалість гурткової роботи – 20-25 хв.

4.7. Планування взаємодії з родинами вихованців (додатки)

Протягом 2025-2026 н.р. в закладі діє перспективний план роботи з батьками, для батьків вихованців всіх вікових груп. План розглядається на педагогічній раді як додаток до річного плану та схвалюється до використання. Планом визначено форми роботи з батьками згідно з планом роботи закладу дошкільної освіти на 2025-2026 навчальний рік. Відповідно до загального плану взаємодії з родинами вихованців вихователі складають план роботи з батьками для кожної вікової групи на рік та затверджуються директором закладу дошкільної освіти.

Щомісяця у перспективному плані роботи з дітьми вихователі зазначають форми взаємодії з родинами вихованців на вказаний місяць відповідно до складаного плану на рік у відповідній графі. Таким чином плануючи взаємодію з родинами вихованців вихователі здійснюють її систематично та у повному обсязі.

Ключовою передумовою налагодження ефективного та дієвого освітнього процесу є партнерська взаємодія між батьками та педагогічним колективом. Аби організувати ефективну взаємодію всіх учасників освітнього процесу можна використовувати різноманітні онлайн сервіси та ресурси, зокрема:

- сайт закладу освіти. Для якісного функціонування сайт постійно оновлюється й поповнюється різною інформацією та порадами для батьків задля якісної та повноцінної обізнаності щодо роботи з дітьми. Окремо створені сторінки для висвітлення дистанційної роботи для тих батьків які з різних причин не відвідують дошкільний заклад.
- оптимальні канали комунікації для здійснення кожного конкретного завдання, проведення індивідуальних консультації з фахівцями (відеоконференція, форум, чат, блог, електронна пошта, анкетування, соціальні мережі тощо);
- месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) для оперативного спілкування з батьками;
- електронні платформи Zoom, Google Meet, Google Classroom, Microsoft Teams тощо.

4.8. Використання інноваційних методик та технологій
Інноваційні технології, які використовують педагоги закладу дошкільної
освіти №4 «сонечко» в освітньому процесі

№ з/п	Назва педагогічної технології	Сутність технології	Категорія дітей	Очікувані результати
1.	Впровадження освітньої програми для дітей середнього дошкільного віку «Впевнений старт»	Сучасний формат організації життєдіяльності дошкільників. Орієнтація на закладення фундаменту успішності дитини в умовах НУШ	Старша, середня, молодші вікові групи	Формування психологічної зрілості дошкільника, готовності дитини до систематичного навчання в умовах НУШ
2.	Коректурні таблиці Н.Гавриш	Активізація пізнавальних процесів дітей, закріплення і уточнення знань з тієї чи іншої теми, унаочнення процесу встановлення причинно – наслідкових зв'язків між об'єктами та явищами дійсності	Молодші, середня, старші вікові групи	Використання коректурних таблиць сприяє розвитку мислення і мовлення дітей, удосконаленню сприймання, уваги, пам'яті
3.	Елементи педагогічної системи М. Монтессорі	Створення предметно-просторового середовища у якому дитина зможе найповніше реалізувати свої природні здібності та задатки.	Групи раннього віку	Діти більш легко опановують навички практичного життя, засвоюють сенсорні еталони
4.	Елементи системи музичного виховання Карла Орфа	Музично-виховна система Карла Орфа закладає гарні передумови для участі дітей у різноманітній творчій музичній діяльності, оскільки ґрунтується на синтезі інструментального, ритмопластичного, танцювального, вокального музикування та акторської гри	Спеціалізовані та інклюзивні групи	Гра на дитячих шумових і музичних інструментах активізує музично-рухову та мовленнєву діяльність дітей, коригує фізичну діяльність та загальну моторику, активно долучає вихованців до процесу створення елементарних форм музики, реалізовує творчі здібності кожної дитини
5.	Технологія фізичного виховання	Технологія фізичного виховання спрямована на розвиток і оздоровлення дітей.	Молодші, середня, різновікова,	Розвивальний ефект технології поширюється на загальний розумовий і

	дітей М. Єфименко. Краєзнавчо-туристична діяльність з дітьми старшого дошкільного віку.	Фізичне виховання здорових дітей і дітей з відхиленнями в розвитку відрізняється. Здоров'я вимагає профілактики й корекції (до яких у першу чергу відносяться корекція порушень постави, плоскостопості і положень кінцівок, регулювання м'язового тону, оптимізація рухів у суглобах, корекція діяльності серцево-судинної і дихальної систем, вдосконалювання вестибулярного апарату)	старша група	духовний розвиток.
7.	ТРВЗ	Основне завдання – навчати дитину розв'язувати проблеми різного рівня складності з використанням винахідницьких завдань	Логопедична «А» група	Використання елементів ТРВЗ в роботі з дошкільниками сприяє їх інтелектуальному розвитку
8.	«Дитяче експериментування» Н. Лисенко	Організація процесу формування уявлень дошкільнят про природу і людину через призму ціннісних орієнтацій. Реалізується потреба кожної дитини в доступному експериментуванні та в природо дослідженні	Молодші, середня, старша вікові групи	Дитяче експериментування стимулює пізнавальну активність дошкільників
9.	Сендплей	Техніка, що дозволяє розкрити індивідуальність кожної дитини, розв'язати її психологічні проблеми, розвинути здатність усвідомити свої бажання і знаходити можливість їх реалізації	Молодші, середня, старша вікові групи	Відбувається корекція різних форм порушень поведінки дітей, подолання підвищеної тривожності, страхів, агресії, розвиток дрібної моторики рук, зв'язного мовлення, лексико-граматичних уявлень тощо
10.	Мнемотехніка	Спосіб покращення засвоєння нової інформації шляхом свідомого утворення асоціативних зв'язків за допомогою спеціальних методів та прийомів	Середня, старша. різновікова вікові групи	Діти краще та швидше засвоюють навчальний матеріал

11.	Музикотерапія для дітей дошкільного віку	Сутність музикотерапії в здатності викликати у «особливої» дитини позитивні емоції, які надають лікувальну дію на психосоматичні та психоемоційні процеси, мобілізують резервні сили дитини, обумовлюють акумуляцію творчого потенціалу у всіх областях мистецтва і життя в цілому	Всі групи	Музикотерапія сприятиме мобілізації інтелектуальних, рухових, мовленнєвих та інших функціональних можливостей організму дитини
12	Технологія Marbles-play	Корекційні ігри з камінцями марблс розвивають у дітей точне та повне сприйняття властивостей, формують уявлення про колір, величину, просторове розташування предметів, корегують тактильну чутливість.	Корекційні групи	В силу позитивних емоцій, що супроводжують дії з марблс, у дітей значно підвищується працездатність, знижується втомленість, розширюється кругозір
13	Впровадження програми «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку».	Формування у дошкільників мотивації до дій та моделей поведінки, орієнтованих на сталий стиль життя.	Молодша, середня, старша, різновікова вікові групи	Поступове формування в дітей звичних моделей поведінки, які вони обиратимуть протягом подальшого життя у схожих ситуаціях.
14.	Технологія А.Богуш, Н.Гавриш «Вчимося розповідати»	Складання розповідей за серіями сюжетних картин на основі літературних творів	Старші вікові групи	Мовленнєвий розвиток дошкільників

Розділ 5. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

5.1. Програми, які забезпечують реалізацію інваріативної та варіативної складових змісту дошкільної освіти

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти №4 «Сонечко» здійснюється відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти, який є Державним стандартом дошкільної освіти України та реалізується програмами та навчально-методичним забезпеченням, що затверджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. У Базовому компоненті зведено норми і положення, що визначають державні вимоги до рівня освіченості, розвиненості та вихованості дитини 6 (7) років; сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетенцій перед її вступом до школи. Розкриваються загальні положення, зміст і структура, інваріантний і варіативний складник стандарту дошкільної освіти.

Інваріантний складник стандарту дошкільної освіти: «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі культури».

Варіативний складник стандарту дошкільної освіти: «Особистість дитини. Спортивні ігри», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Компютерна грамота», «Мовлення дитини. Основи грамоти», «Мовлення дитини. Іноземна мова», «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність», «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».

5.2. Використання освітніх програм в освітньому процесі Конотопського закладу дошкільної освіти (ясла-садка) №4 «Сонечко» в 2025/2026н.р.

Навчальна програма	Кількість груп, які навчаються за даною програмою
Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (науковий керівник проекту Огнев'юк В.О.) (лист ІМЗО від 14.07.2020 №22.1/12-Г-572, лист МОН від 23.07.2020 №1/11-4960)	7 груп 1 групи раннього віку 1 молодша група 1 старша група 1 інклюзивна (різновікова 4-5 роки) група 1 інклюзивна (різновікова 5-6 років) група 2 групи дітей з функціональними мовленнєвими труднощами
Освітня програма для дітей середнього дошкільного віку «Впевнений старт» (за заг. наук. редакцією Піроженко Т.О.)	1 середня група

(схвалено для використання в закладах дошкільної освіти комісією з дошкільної педагогіки і психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 27.05.2019 №22.1/12-Г-292, лист МОН від 12.07.2019 №1/11-6327)	
Програма духовно-морального виховання дітей «Зерно любові». / О.Шиян, О.Франкевич, Н.Патуляк, Г.Іванців, Л.Зеленко, Л.Цюпа, А.Казіброда., схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах комісією з християнської етики Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист Інституту модернізації змісту освіти від 10.01.2018 р. № 22.1/12-Г-9))	8 груп
Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» (авт.. М.М.Єфіменко, схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, лист ІТЗО від 11.06.2014 р. № 14.1/12-Г-869)	8 груп
Парціальні програми	
Парціальна програма з еколого-валеологічного виховання дітей дошкільного віку «Сонячна стежина» (авт.. Н.М.Шатохіна, Н.В.Шкурдода, Т.О.Федоренко, схвалена Вченою радою КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2017р)	8 груп
Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку “Про себе треба знати, про себе треба дбати” (авт. Л. В. Лохвицька, схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах Комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІТЗО від 08.11.2013 р. № 14.1/12-Г-632)	8 груп
Парціальна програма національно-патріотичного виховання «Україна – моя	8 груп

Батьківщина» (за редакцією Рейпольської О.Д., авт..Каплуновська О., Кичата І., Палець Ю. схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах Комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України(лист ІТЗО від 25.03.2016 р. № 2.1/12-Г-85))	
Парціальна програма «Скарбниця моралі» з морального виховання для дітей дошкільного віку(Л.Лохвицька. схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІТЗО від 25.07.2014 № 14.1/12-Г-1359)	8 груп
Корекційно-розвивальні програми для спеціальних, інклюзивних груп	
Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» (авт.- Прохоренко Л.І., рекомендовано МОН України, наказ МОН України від 24.07.2018р. № 802)	1 інклюзивна (різновікова 4-5 роки) група 1 інклюзивна (різновікова 5-6 років) група
Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт»(Гриф МОН України від 04.04.2013 № 1/11-6944)	1 інклюзивна (різновікова 4-5 роки) група 1 інклюзивна (різновікова 5-6 років) група
Корекційна програма «Організація корекційно-розвивальної роботи в групах для дітей із порушенням мовлення» (авт. – Шеремет М.К., Стахова Л.Л., Кравцова І.В., Кравченко А.І.) ;	2 групи дітей з функціональними мовленнєвими труднощами
Програми гуртків	
Назва програми	Реквізити їх затвердження
«Мудрі шахи». Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шахи (В. В. Семизоро-ва, О. І. Духновська, Л. Ю. Пащенко.)	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України(лист ІТЗО від 05.05.2015 № 14.1/12-Г-262)
«Маленькі дослідники» Організація пошуково-дослідницької діяльності дітей дошкільного віку	Схвалено Вченою радою КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (протокол.№14 від 27.05.2016)

Розділ 6. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу

У закладі дошкільної освіти проводяться моніторингові дослідження аналізу рівня обізнаності, вмінь та вправності дітей, відповідно до вимог Базового компонента, освітньої програми «Впевнений старт», освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина».

Робоча група з проведення моніторингових досліджень:

керівник групи — вихователь-методист;

члени групи:

- практичний психолог;
- вчитель-логопед;
- музичний керівник;
- сестра медична старша;
- вихователі груп.

ВІК	ТЕРМІНИ ПРОВЕДЕННЯ	ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Діти старшого дошкільного віку	Вересень, травень	за кваліметричною моделлю
Діти раннього віку	Вересень, січень, травень	за моделлю Херсонської академії неперервної освіти (автори Киричук Т.В., Кулик О.М., Шаповал Н.М.)
Діти молодшого дошкільного віку	Вересень, січень, травень	за моделлю Херсонської академії неперервної освіти (автори Киричук Т.В., Кулик О.М., Шаповал Н.М.)
Діти середнього дошкільного віку	Вересень, січень, травень	за моделлю Херсонської академії неперервної освіти (автори Киричук Т.В., Кулик О.М., Шаповал Н.М.)
Діти з ООП	Вересень, січень, травень	за показниками результатів освітньо-виховної роботи за розділами програми

Розділ 7. Портрет випускника

7.1. Показники компетентності

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;
- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших;
- має сформований абрис дитячого світогляду, елементарну систему ставлень.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;

- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття щиро, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрій, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;

- дотримується своїх обіцянок.

7.2. Наступність між дошкільною та початковою освітою

Наступність між дошкільною та початковою освітою – це забезпечення неперервності здобуття людиною освіти. Наступність в освіті необхідна для створення єдиного освітнього процесу, що логічно продовжується від дитячого садка до школи. Цей процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості.

Під час навчання у дітей формуються базові компетентності – вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя загалом.

Володіння українською та іншими мовами, математичні навички, знання в галузі природничих наук, техніки або культури – цьому дитина навчається в молодшій школі завдяки тим компетентностям, що сформувались у неї в дитячому садку.

У дошкільному віці діти починають розвивати, зокрема допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках і поглиблює їх.

Перехід між дитячим садком і школою має бути поступовим, оскільки діти мають пройти період адаптації. Адаптація дитини буде значно легшою, якщо у перші роки навчання в школі будуть продовжувати та підіймати на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку. Наступність в освіті означає збереження основних видів діяльності дітей дошкільного віку в початковій школі, зокрема:

- спілкування;
- ігри;
- рухова активність;
- пізнавальна діяльність;
- засвоєння господарсько-побутових навичок та інш.

З метою забезпечення наступності закладу дошкільної освіти та ліцеїв розроблено та затверджено «План роботи по забезпеченню перспективності та наступності у співпраці Конотопського закладу дошкільної освіти № 4 «Сонечко» та Конотопських ліцеїв №3 та №12 на 2025/2026 навчальний рік».

Якість дошкільної освіти буде забезпечена спільними зусиллями управлінської та методичної служби, педагогів та батьків, діяльність яких націлена на досягнення оптимальних результатів освітньої роботи з дітьми, наступності у реалізації як навчальних, так і основних виховних завдань.